

President Mannerheims Brief an Reichskanzler Adolf Hitler den 2.9.1944

»In dieser Stunde, da schwere Entscheidungen bevorstehen, habe ich das Bedürfnis, Sie darüber aufzuklären, daß ich zu der Überzeugung gekommen bin, daß die Rettung meines Volkes mir die Pflicht auferlegt, einen schnellen Ausweg aus dem Kriege zu finden.

Die ungünstige Entwicklung der allgemeinen Kriegslage beschränkt in immer größerem Ausmaß Deutschlands Möglichkeiten, uns in den Stunden höchster Not, die mit Bestimmtheit vorauszusehen sind, zur rechten Zeit und in gesichertem Umfang die Hilfe zu bringen, die wir dringend brauchen werden und die Deutschland uns zukommen zu lassen gewiß aufrichtig wünscht. Allein die Überführung einer einzigen deutschen Division nach Finnland nimmt soviel Zeit in Anspruch, daß unser Widerstand gegen die feindliche Übermacht unterdessen zusammenbrechen kann. Und nur für diese Eventualität eine genügende Anzahl von Divisionen dauernd hier in Finnland in Bereitschaft zu halten, das erlaubt, so viel ich verstehe, die Lage nicht. Auch die Erfahrungen des vergangenen Sommers bestätigen diese Annahme.

Die von mir wiedergegebene Beurteilung der Kriegslage wird von einer wachsenden Mehrheit der finnischen Volksvertretung geteilt. Selbst wenn ich anderer Meinung wäre, könnte ich es mit der Rücksicht auf unsere Staatsverfassung nicht länger vereinbaren, den schon jetzt deutlich hervortretenden Willen der Mehrzahl des Volkes unberücksichtigt zu lassen. Als Generalfeldmarschall Keitel mich kürzlich in Ihrem Auftrag besuchte, betonte er, daß Großdeutschlands Volk, wenn das Schicksal es erforderte, zweifellos noch zehn Jahre lang Krieg führen könnte. Ich erwiderte hierauf auch wenn man hoffen könnte, daß dies bei einer Nation von neunzig Millionen seine Richtigkeit hätte, wären doch wir Finnen rein physisch außerstande, einen längeren Krieg durchzuhalten. Schon große Angriffsunternehmen der Russen im Juni haben meine Reserven erschöpft. Wir können uns einen ähnlichen Blutverlust nicht mehr erlauben, ohne das ganze weitere Bestehen der kleinen finnischen Nation zu gefährden.

Ich möchte besonders darauf hinweisen, daß Deutschland, auch wenn das Schicksal Ihren Waffen den Sieg versagen sollte, dennoch weiterleben wird. Eine ähnliche Versicherung kann niemand für Finnland abgeben. Wenn dieses Volk von kaum vier Millionen militärisch besiegt ist, kann kein Zweifel darüber herrschen, daß es vertrieben oder ausgerottet wird. Dieser Möglichkeit darf ich mein Volk nicht aussetzen.

Wenn ich auch kaum zu hoffen wage, daß mein Standpunkt und meine Beweggründe von Ihnen als richtig gebilligt werden, wollte ich Ihnen doch vor der Entscheidung diese Zeilen zukommen lassen.

Unsere Wege werden sich wahrscheinlich sehr bald scheiden. Aber die Erinnerung an unsere deutschen Waffenbrüder wird hier weiterleben. In Finnland waren die Deutschen ja gewiß nicht die Vertreter einer fremden Gewaltherrschaft, sondern Helfer und Waffenbrüder. Aber auch so ist die Stellung der Fremden schwierig und erfordert viel. Ich kann Ihnen bezeugen, daß während der ganzen vergangenen Jahre in Finnland auch nichts passiert ist, das uns dazu hätte verleiten können, in den deutschen Truppen Eindringlinge oder Bedrücker zu sehen. Ich glaube, daß das Verhalten der deutschen Armee in Nordfinnland zu der lokalen Bevölkerung und zu den heimischen Behörden als ein unter ähnlichen Verhältnissen vielleicht einzig dastehendes Beispiel von korrekten und herzlichen Beziehungen in unsere Geschichte eingehen wird.

Ich halte es für meine Pflicht, mein Volk aus dem Kriege herauszuführen. Ich kann und ich will unsere Waffen, die uns so freigebig geliefert wurden, nie aus eigenem Willen gegen

Deutsche wenden. Ich hege die Hoffnung, daß Sie, auch wenn Sie meinen Schritt mißbilligen, ebenso wie ich und wie alle Finnen doch den Wunsch und das Bestreben haben werden die Abwicklung der bisherigen Verhältnisse ohne jede nur irgendwie zu vermeidende Zuspitzung durchzuführen.»

Quelle: G. Mannerheim: *Erinnerungen*. Atlantis Verlag A.G. Zürich, 1952.

Presidentti Mannerheimin kirje valtakunnankansleri Adolf Hitlerille 2.9.1944

»Tänä edessä olevien vaikeiden ratkaisujen hetkenä tarvetta ilmoittaa Teille tullessi siihen vakaumukseen, että kansani pelastaminen velvoittaa minut löytämään keinon nopeasti irtautua nykyisestä sodasta.

Yleisen sotatilanteen epäedullinen kehitys rajoittaa yhä enemmän Saksan mahdollisuuksia antaa meille varmaankin vielä tulossa olevina suurimman hädän hetkinä oikeaan aikaan ja riittävässä määrin apua, jota välttämättä tarvitsemme ja jota Saksa käsitykseni mukaan vilpittömästi haluaisi meille toimittaa. Jo yhden ainoan saksalaisen divisioonan siirtäminen Suomeen vie aikaa niin paljon, että sillä välin vastarintamme voi luhistua vihollisen ylivoimaan. Tilanne taas ei salli, kuten hyvin ymmärrän, sitä, että riittävä määrä saksalaisia divisioonia varta vasten pidettäisiin Suomessa toimintavalmiina. Viime kesän kokemuksetkin vahvistavat tätä olettamusta.

Tässä esittämäni sotatilanteen arvioinnin kannalla on yhä kasvava Suomen kansanedustajain enemmistö. Vaikka itse olisin toista mieltäkin, niin minun ei valtiosääntömme mukaan enää olisi mahdollista olla ottamatta huomioon tätä jo nyt selvästi ilmenevää kansan enemmistön tahtoa. Kun herra kenraalisotamarsalkka Keitel äskettäin Teidän toimeksiannostanne vieraili luonani, hän viittasi siihen, että Suur-Saksan kansa epäilemättä jaksaa käydä sotaa vielä kymmenen vuotta, jos kohtalo niin vaatii. Huomautin siihen, että vaikka kuten toivon — tämä pitääkin paikkansa 90-miljoonaisesta kansasta, on kuitenkin varmaa, että me suomalaiset jo pelkästään fyysillisesti olemme kykenemättömiä kestämaan pitempää sotaa. Jo venäläisten kesäkuussa tekemä suurhyökkäys on tyhjentänyt reservini. Emme voi enää sallia itsellemme sellaista verenhukkaa saattamatta vaaraan koko pienen Suomen kansakunnan jatkuvaa olemassaoloa.

Haluaisin erityisesti tähdentää, että vaikka kohtalo ei soisikaan aseillenne menestystä, Saksa tulee kuitenkin yhä elämään. Samaa ei voida väittää Suomen kohdalla. Jos tämä tuskin nelimiljoonainen kansa sotilaallisesti voitettaisiin, lienee epäilemätöntä, että se karkotettaisiin maastaan tai hävitettäisiin sukupuuttoon. Tällaisen uhan alaiseksi en voi kansaani päästää.

Vaikka tuskin rohkenen toivoa, että Te tunnustaisitte oikeiksi tai hyväksyisitte nämä näkökohtani ja perusteluni, olen kuitenkin halunnut ennen ratkaisua lähettää Teille nämä rivit.

Tiemme eroavat todennäköisesti hyvin pian. Mutta saksalaisten aseveljiemme muisto tulee täällä elämään. Suomessahan saksalaiset eivät ole suinkaan olleet vieraan väkivallan edustajia, vaan auttajia ja aseveljiä. Mutta sellaisenakin on vieraiden asema aina vaikea ja paljon vaativa. Voin antaa Teille sen todistuksen, että koko viime vuosien aikana Suomessa ei ole tapahtunut mitään, mikä olisi saattanut meidät näkemään saksalaisissa joukoissa maahantunkijoita tai sortajia. Uskon, että Pohjois-Suomeen sijoitetun saksalaisen armeijan suhtautuminen väestöön ja maan viranomaisiin tulee siirtymään historiaamme ehkä ainoalaatuisena esimerkkinä vastaavanlaisissa oloissa kehittyneiden välien korrektisuudesta ja sydämellisyydestä.

Pidän velvollisuutenani johdattaa kansani irti sodasta. Omasta tahdostani en milloinkaan voi enkä halua kääntää aseitamme, joita meille niin runsaskätisesti on luovutettu, saksalaisia vastaan. Toivon, että Te, vaikkette hyväksyisikään tätä kirjelmäni, haluaisitte ja koettaisitte kuten minä ja kaikki suomalaiset toteuttaa tähänastisten suhteidemme loppuselvittelyn välttämällä kaikin keinoin niiden tarpeetonta kärjistämistä.»

President Mannerheim's Letter to the Reichskanzler Adolf Hitler, Sept. 2, 1944

In this hour of hard decisions I am impelled to inform you that I have arrived at the conviction that the salvation of my nation makes it my duty to find a means of ending the war.

The general development of total war greatly restricts Germany's ability to send us sufficient help at the right time and in the difficult situations which can be expected. It is my sincere belief, however, that Germany wishes to offer us this assistance. But the dispatch of a single German division to Finland requires such a long time that our resistance against the overwhelming superiority of the enemy might break down before its arrival. I also fully understand that the situation does not permit a sufficient number of German divisions being kept permanently in readiness in Finland. The experiences of the past summer confirm this.

The judgment of the war situation which I have just given is shared by a growing majority of the representatives of the Finnish people. Even should my opinion be other than it is, it would not be possible for me, having regard to our constitution, to ignore the plainly shown wishes of the majority of the nation. When Field-Marshal Keitel recently visited me, he insisted that the people of Greater Germany could doubtless continue the war for another ten years if necessary. I replied that even if one might hope that this be true of a nation of ninety millions, it was equally true that we Finns were physically incapable of continuing the war. The Russians' great assaults in June exhausted our reserves. We cannot expose ourselves to another such blood-letting without the whole future of the small Finnish nation being jeopardized.

I wish especially to emphasize that Germany will live on even if fate should not crown your arms with victory. Nobody could give such an assurance regarding Finland. If that nation of barely four millions be militarily defeated, there can be little doubt that it will be driven into exile or exterminated. I cannot expose my people to such a fate.

Even though I can hardly hope that my opinions and reasons will be accepted by you, I wish to send you these lines before the hour of decision.

Our roads will probably soon part, but the memory of our German brothers-in-arms will live on.

In Finland the Germans have certainly not been the representatives of a foreign usurper, but helpers and brothers-in-arms, but even though that be the case, the position of foreigners is bound to be a very difficult one. I can assure you that during the past years nothing whatever has happened which could cause us to regard the German troops as oppressors or invaders. The conduct of the German Army in Northern Finland towards the local population and the local authorities will, I think, stand out in our history as an almost unique example of correct and friendly relations in similar conditions.

I regard it as my duty to lead my people out of the war. The arms which you have generously given us I will never of my own accord turn against Germans. I cherish the hope that, even though you may take exception to my letter, you will share my wish and the wish of all Finns, that the change in our relations may not give rise to animosity.

Письмо президента Маннергейма Райксканцлеру Адольфу Гитлеру, 2 сентября 1944

«В данный момент, когда речь идет о решении труднейших задач, я чувствую потребность информировать Вас о том, что пришел к убеждению, что необходимость спасения моей страны накладывает на меня обязанность найти быстрый выход из войны.

Неблагоприятный ход мировой войны во все большей мере ограничивает возможности Германии предоставлять нам в моменты наивысшей необходимости, а таких с большой вероятностью следует ожидать, своевременную и достаточную помощь, в которой мы будем нуждаться и которую Германия, как я думаю, искренне хотела нам предоставить. Переброска только одной немецкой дивизии в Финляндию требует столько времени, что наше сопротивление, ввиду превосходства противника, может быть сломлено. Насколько я могу судить, предоставление соответствующего количества немецких дивизий для предотвращения такого развития событий, невозможно. Опыт прошедшего лета подтверждает это предположение.

Представленная мною оценка ситуации разделяется растущим большинством финского парламента. Даже если бы я имел другую точку зрения, было бы невозможно, учитывая положения нашей Конституции, чтобы я пренебрег ясно выраженной волей большинства народа. Во время последнего визита, предпринятого по Вашему поручению, фельдмаршал Кейтель подчеркнул, что народ Великой Германии без сомнения может вести войну еще в течение десяти лет, если судьба этого потребует. На это я ему ответил, что даже если это является правдой для девяностомиллионного народа, то такой же правдой является и то, что мы, финны, физически не в состоянии вынести такой долгой войны. Уже в июне крупные наступления русских поглотили мои резервы. Мы не можем пойти на такие потери в дальнейшем, если не хотим подвергнуть угрозе существование всего немногочисленного финского народа. Особенно хочу подчеркнуть, что Германия, даже если судьба не позволит Вашим армиям победить, будет существовать и дальше. Относительно Финляндии такой гарантии никто дать не может. Если этот народ, насчитывающий четыре неполных миллиона человек, потерпит военное поражение, практически можно не сомневаться, что это будет означать его выселение или истребление. Я не могу подвергнуть мой народ риску такого будущего.

Я хотел написать Вам несколько слов до того, как будут реализованы принятые решения, не смея надеяться, что Вы примете во внимание мою точку зрения и признаете мою правоту.

Наши дороги вскоре, вероятно, разойдутся. Но память о наших немецких товарищах по оружию останется жива. В Финляндии немцы, можно с уверенностью сказать, не были представителями чужой державы, но соратниками и товарищами по оружию. Однако при данных обстоятельствах присутствие иностранцев все равно связывается с переживаемыми трудностями и большими жертвами. Хочу Вас заверить, что на протяжении минувших нескольких лет не произошло ничего такого, что дало бы нам повод смотреть на немецкие войска как на агрессоров и угнетателей.

Отношение размещенных в Северной Финляндии немецких войск к населению и местным властям войдет в нашу историю, я надеюсь, как пример хороших и сердечных отношений, и, может быть, уникальных в подобной ситуации.

Я считаю своей обязанностью вывести мой народ из войны. Вашего оружия, так щедро нам предоставленного, я не могу использовать и не использую добровольно против Германии. Я выражаю надежду, что Вы, даже если и не одобрите моего письма, так же как и все финны, пожелаете предпринять все усилия для того, чтобы разрыв существовавших до сих пор отношений прошел без каких-либо обострений».